

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3—K.
Vidéken: „ 9 „ „ 450 „

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Plac-utca 9. Telefon 412

Karácsony után.

Írta: Bakonyi Samu

Az ünnepi béke csöndje terjesztette szét égi szárnyait a föld küzdő gyermekei fölött. Az emberi gyarlóságok keserű levébe az isteni szeretetnek egy harmatesőppje vegyül. Két napra talán megenyhül tőle az általános és ádáz gyűlölködés mérge. Vajha az emberiség üdvének száz meg száz milliók által áhitattal ünnepelt újjászületésekor a bethlehemi csillag szelíd fénye csakugyan elvezetné a tévelygő lelkeket a béke és testvériség igazságához.

A magyar nemzetet most egy éve elszánt harcban találta az ünnepi öröm. Az egész világ ünnepelhetett, de minálunk egyedül a vallásos ájtatosságok jelezték az ünnepet. Ahol a családi tűzhely körül higyulladt is a karácsonyfa enyhe fénye, s megeseadült is a gyermekek vidám kacaja, a hazafiak komoly aggodalma ott borongott az arcon és a jövő kétségei megrontották az ünnep nyugodalmát. Lehetett-e nyugtunk, mikor megtámadták legdrágább kincseinket, gyilkos kézzel fojtogatták minden szabadságunkat, mikor bizonytalan volt a következő nap átengedhetjük-e magunkat az ünnep édes örömeinek?

Azóta nagyot fordult a világ. A kifáradt erőszak a nemzet eltökélt állhatatossága elől meghátrált. És a nemzet megmértén a maga erejének állását, bölcsességében úgy találta, hogy mindenekelőtt alkotmányos életének rendjét kell megmentenie és az ellenséges hatalom minden újabb támadása ellen biztosítania. A felrevezetett király belátta, hogy trónjának legszilárdabb támaszát, Magyarország alkotmányát egy beláthatatlan küzdelem végzetes változásaiban kockára nem dobhatja. A nemzet viszont sajátos helyzetében a mérsékletben ösmervén fel a sikernek igazi forrását, elfogadta a feléje nyújtott békejobbot s így jött létre az a megegyezés, amelyben az alkotmány helyreállításával a romok eltakarítása után, most már hozzá kellene fognunk az erőgyűjtés alkotó munkájához.

Hogy idáig eljuthattunk, csak a legjobbak őszinte összetartásával volt lehetséges. Mindenki tudja, mennyi csel szövése, mennyi rágalom, mennyi gyű-

lölet fenyegette kezdetől fogva a nemzeti jogok védelmére szövetkezett pártok együtt működését. Az alkotmányrablók összetört reménye, a régi rendszer híveinek megsemmisült uralma végvonaglásában is kétségbeesett erőfeszítéssel akart gáncot vetni az új korszak békés munkálkodásának. Öntudatlan, de nem veszélytelen szövetségesekre akadtak a nemzeti kormányzat ellenségei az örökké szertelenkedők szenvedélyes tucsapongásaiban és a gonosz indulattal felizgatott tömegek féktelen és türelmetlen háborgásában. Mindez pedig csak arra való, hogy a meghátrált önkényuralom titkos vágyait új életre keltse és egy új, az előbbinél veszesebb összeütközés magvait elhintse.

A nemzet azonban főképen dolgozni akar. Amennyire bizonyos, hogy a lefolyt küzdelem céljaiért megújuló harcot soha vissza nem utasítaná, ép annyira kétségtelen az az akarata, hogy erre a harcra az időt maga akarja megválasztani, akkor, a midőn magát arra mindenki vel szemben olyan erősnek fogja tudni, hogy a sikert feltétlenül biztosnak tekintheti. És ha tartanunk kell attól, hogy a harcot ismét reánk kényszerítik, ennek a lehetősége százszorososan azt parancsolja, hogy minden pillanatot arra használjunk fel, hogy a nemzet erejét fokozzuk, ellenálló képességét öregbítsük.

Akinek nincsenek saját külön céljai, aki hol kétes kedvezéssel nem akarja a nyugvó ellentéteket felkavarni, hogy az áhitott zavarban a maga hálóját kifeszithesse, gondolja meg, hogy minden megfontolatlan szóval, minden elhamarkodott lépéssel — akaratlanul is — csak azok érdekeit szolgálja, akik sokkal szívesebben támadnának újból a nemzetre akkor, amidőn a lezajlott küzdelem pusztításait jóformán még ki sem heverte, mint olyan időben, amikor már régi erejét összeszedve és új erővel meggyarapodva az új harcra teljesen fölkészülhetet.

Nem az ötletek és nem az indulatok politikája fog minket célunkhoz elvezetni. Tervszerű munka és nyugodt megfontolás útján lehet ami, minden más alkotmányos ország viszonyaitól eltérő, helyzetünkben a nemzet akaratát megvalósítani. Minden más parlamenti államban elegendő egy alkotmá-

nyos párt programjának az érvényesülésnek ezt a kizárólagos feltételét a függetlenségi párt megszerelte. És mi mégsem foghatunk hozzá a függetlenségi program rögtönös megvalósításához. Akiknek a vér a szívtükből a fejükbe szállott és ezért nem tudnak tisztán látni, vagy akiknek a szívében több az önzés, mint elméjükben az előrelátás, egyre másra biztatnak bennünket, hogy vessünk véget ennek a tarthatatlan helyzetnek, éljünk, ha tudunk, a többség minden jogával. Buzgóságunkban vagy számi ásunkban természetesen elfelejtik, hogy a helyzet tarthatatlanná leghamarább éppen a pártok becsületes szövetségének időelőtti megbontása által válnék.

A függetlenségi párt tiszta látásával szemben kárba vész az ilyen buzgókodás és hiábavalónak bizonyul minden efféle számítgatás. Súlyos áldozatok hoznak a szövetség fentartása érdekében. Nem engedjük, hogy eddigi önmegtartózkodásunk a nemzet jövőjére kárba vesszen. A nemzeti pártok szövetségét, amíg annak céljai elérve nincsenek, amíg az alkotmány tervbevett és feltétlenül szükséges új biztosítékait kivivnunk nem sikerült, amíg a kormány programjába fölvetett népjóléti alkotásokkal és a nemzet egész egyetemét az alkotmány védelmébe sorozó választási reformmal az átmeneti időre vállalt feladatokat meg nem oldottuk: meggyőződésünk szerint hiven fentartani és minden külső támogatás ellen megoltalmazni hazafiúi kötelességünk.

Ennek a kötelességnek a teljesítésével megjön az ideje a pártok teljesen különálló cselekvésének. A meg erősödött nemzet akkor aztán az alkotmányos élet rendjének veszedelmeitől megvédve, határozzon újból sorsa fölött. Mi nem kételkedünk benne, hogy elhatározása akkor is a függetlenségi eszme rendületlen híveit juttatja diadalra. És a függetlenségi párt győzedelmes csillaga leküzdve minden önzést, minden hazugságot és minden gyűlöletet, el fogja vezetni a magyar nemzetet a testvériség, az igazság és a béke bethlehemi bölcsességéhez.

Csipke függönyöket

235-X-12

legszebben tisztít

Frabéczi Antal

gőzerőre berendezett

ruhafestő és tisztító intézete

Debrecen, Széchenyi-u. 42.

A szociális kérdés.

Irta: dr. Matlekovics Sándor főrendiházi tag.

Hosszu idő óta nyomul előre a szociális kérdés s míg más országokban a tőke erejének növekedésével szemben s különösen az ipar megerősödése után főképen az ipari munkások veszik fel a harcot a tőke ellen és szitják az elégedetlenséget: nálunk a nyugtalanság és a jobb munkáviszonyok iránti törekvés egyidejűleg csaknem a termelés minden ágában érvényesül. A földművelésnél, bányászatonál, nagyiparnál, kézműiparnál, közlekedésnél, vasutaknál — mindenütt sztrájkok uralkodnak, mindenütt érzik az elégedetlen elemek hatalma, mindenütt haroban áll a munkás a munkaadóval. Csodálatos-e ilyen körülmények között, hogy a parlament nap nap után csaknem kizárólag szociális kérdésekkel foglalkozik és abban a véleményben van, a mely nálunk erős gyökeret vert, hogy az állami segítség az egyedüli mentőeszköz; nem természetes, hogy az immár rendszeresen fellépő sztrájkokkal szemben mindenki csak az állami rendszabályban látja a gazdasági életünk bajai ellen a segítséget és hogy az egész világ sztrájkjótörvényt sürget.

Bizonyos, hogy mi ma egészen kivételes viszonyok között vagyunk. A földbizottság munkáshiány miatt panaszkodik. A szénbányáknak nincs elég munkaerőjük. Az iparfejlesztési politika egy nagy tömeg gyári munkást igényel. Egyrészt mindenütt a munkáshiány, másrészt az évről-évre növekvő kivándorlás, a ruthének, székelyek és mások érdekében állami gondoskodásra van szükség, amelylyel ezen népesség életét valamilyen meghosszabbítsák. Nem csodálatos, hogy egy és ugyanazon országban a munkások nagyobb ereje s az ipar rendes fejlődését, nevezetesen a népesség most lehetséges fejlődését a sztrájkok jól szervezett láncolata teljesen megakadályozni képes — mindazonáltal a kivándorlók serege fokozatosan növekszik, az egyes helyeken a néptökre meg és csak az állam segítségével tarthatja fenn magát. Már ezek a jelenségek is, mindazon gondolkodók előtt, akik más államok szociális politikájának a fejlődését ismerik, bizonyítják, hogy nálunk a munkásoknak a munkaadók elleni harcokait más

momentumokban kell keresni és ehhez képest az alkotandó rendszabályoknak egészen más képen kell megalkotva lenniök, mint a külföldön. A mi helyzetünkben nem utánozhatunk egyszerűen külföldi formákat, mert a szociális kérdés nálunk más formákban érvényesült, mint másutt.

A szociális kérdés, a mint az ma a mi népünket fenyegeti, főképen azért fejlődött ilyen gyorsan, mert a termelés két főcsoportjának az érdekelteit: a munkások és a munkaadók a társadalmi szervezkedés erejét nem vették egyformán igénybe. A munkások katonailag szervezkedtek. Van érzékük a fegyelem iránt és vakon követik vezetőiket. A munkaadók a nép minden rétegében ugyszólván izolálva állanak és nincs semmi szervezetek. A munkásoknak ezek szerint egy hatalmuk van, amely aránytalanul erős, amennyiben velök szemben csak egy gyár, egy bánya vagy egy birtok egyetlen személye áll. Ok egy sereget képeznek, amely egyesek ellen harcol, akik legyenek bár óriások, a tulerő előtt meg kell hogy hajoljanak. A külföldön ezzel szemben a vállalkozóknak és tőkésnek hasonlóképpen erősen szervezett céhei, védő egyesületei és szindikátusai állanak. Mindkét csoport harca egyenlő teret folyik; az egyesnek nem kell tulerővel küzdenie. Sereg harcol sereg ellen és éppen ezért a sztrájkot csak a legkritikus esetben használják, mint harcot fegyvert s a munkások és munkaadók közötti különbségek idejekorán, békésen intéztek el mindkét fél s különösen a népesség előnyére. Ugy nevezett könnyelmű sztrájkok, bosszu vagy hecc-sztrájkok már a csirájukban elfolytatnak.

A munkaadók szervezetének csaknem teljes hiányának oka a magyar társadalom sajátos természetében rejlik. Főképen hiányzik nálunk elkezdemenyezés. A munkaadó úgy viselkedik, mint a ki a munkásban a szolgát látja. Ha azonban rosszul megdolga, mindegyik az állam védő hatalmát hívja és az állami védelemben látja csak a menekvést. Ez a körülmény ma már annyira ment, hogy most, aminden a munkások erejével szemben rendes segítség alig lehetséges és a munkásszervezetek valóságos diktátorok, a munkaadók majdnem kivétel nélkül mint egyes személyek állanak, a harcot nem tudják fölvenni és majdnem kénytelenek a szakszervezetek parancsainak engedelmeskedni.

Vajon a munkásszervezetek mindenhatósága nem a fenálló törvények feltételes kezelése, valamint a kormányok gondatlansága miatt nőtt nagyra? vajon szükséges volt-e túrni a munkásoknak a munkaadók elleni izgatását? a szakszervezeteknek a díjak beszedését, melyeket ok egyleti célokra és nem sztrájkok segítésére vesznek föl — megengedni? az állami szervezeteknek a sztrájkok kitörése alkalmával inkább kontemplatív, mint védő ténykedést teljesíteni? — ezek a kérdések, a melyek legfeljebb rekriminációkra vezetnek, az ügynek magának azonban alig használnak. Az igen súlyos hibák az ország gazdasági ügyeinek vezetésében követték el s hogy azok a munkásszervezkedésekre hasznosak voltak, ismeretes. Ki meri például tagadni, hogy a nagy drágaság, a megfelelő lakások hiánya, a nagy adóterhek, nem-e hatások eszkhözök a tömegnek a „vagyonos osztály“ és a „tőke“ ellen való izgatására. Es történt-e egyetlen lépés évek óta legalább az ország iparának középpontján, Budapestben, hogy az éleleteszközök folytonos áremelkedésének gátat vessenek? Nem történt-e ellenkezőleg törvényes intézkedés, a melynél fogva a drágaság még növekedett? Vagy ugyan mi történt az egészséges munkáslakások felállítására? Nem ismert dolog, hogy aránylag egész a kicsi és a legkisebb lakások a legdrágábbak? A munkásoknak az anyagi viszonyokhoz arányított gondatlansága által csak halmozódik az a gyűlölköny anyag, amelyet egyes izgatók könnyen lángba boríthatnak.

A szociális kérdés megoldása ehhez képest a munkások és a munkaadók közötti nyugalom helyreállítására éppen azért a mi társadalmi állapotainknak teljes újjászervezését követelik. Természetesen lehet, sőt kell a mostani viszonyok között, amelyekben élünk, kivételesrendszabályokat, talán sztrájkjótörvényt, a szakszervezetek szigorú ellenőrzését, a munkaadók elleni izgatások szabadságának megállítását életbe léptetni. Ezek azonban csak szükségű rendszabályok, amelyek talán pillanatra segítenek, pillanatra a bajt elnyomják, de a szociális kérdés végleges és észszerű megoldását kevésbé viszik előre. Társadalmi viszonyaink organikus rendezése nélkül akadémiikus rendszabályok ellenére a munkások hatalma elementáris erővel újra kitörhet és népünk fejlődését hosszú időre visszavetheti. A szociális kérdés

Szentenciák egy iparosnak készülő ifja számára.

Egy amerikai dollárkirálynak fiához intézett leveleiből.

Irta: Gelléri Mór.

Az ugynevezett „böles tanácsok“ ideje lejárt. Főleg mióta a kereskedő és iparosifjuság gondolkozásában és fölfogásában nagyon hamar önálló lesz és sokszor tulkorán állapítja meg nézeteit szakmájáról, emberekről és dolgokról, sőt néha könnyű szerrel tulteszi magát az „öregek böleselkedő“ intelmein. Sok fiatal óriás azt a moderna fölfogást vallja, hogy a „ma“ tulszárnyalta a „tegnap“ ot s a mai tanult fiatalok készütsége fölölegessé teszi az öregek fontolgató konzervatívizmusát.

Hogy ez nem felel meg a valóságnak, erre nézve minden ugyanesak modern szofizma helyett, egy könyvet hívok fel tanuképpen. A könyvem hőse John Graham, egy chicagói hurföldolgozó gyár főnöke, akit guaynéven az öreg disznókirálynak neveztek. Ez az öreg ur végigjárta az élet keserű iskoláját és példás szorgalmával, folyvást öregbedő szakértelmével, egészséges és praktikus életfölgölgésével és gyakorlati üzleti szellemével nagy vagyona tett szert és még nagyobb tekintélyre. A fiához intézett leveleiben kifejti nézeteit egyes társadalmi és üzleti kérdésekről.

Ezekből a tanácsokból, melyeknek a ja-

vát szedtem bokrétába, bizony tanulhat valamit a mai sokat tudó fiatalok is.

Az amerikai sertéskirály mindenek előtt megbecsüli a műveltséget, az iskolai tudást. Leveleit, melyekkel a fiát az üzletre oktatja, akkor kezdi, amikor a fiut az egyetemre küldi. Mészárosnak, husexportörnek neveli a fiát, de mindjárt első levele első napján ezeket írja:

Műveltség, nevelés.

A műveltség körülbelül az egyetlen dolog, amely még gazdátlanul hever szanaszét, amelyből minden ember annyit sajátíthat el, amennyit akar. Minden más dolog erőa csavarokkal le van szögezve. És a csavarhúzó elveszett.

A sertéskirály tehát műveltséget akar adni a fiának; hogy milyen módon szerzi ezt meg az ember, az mellékes.

Az öregnek az a nézete, hogy ha valamely cikknél a csomagolás, vagyis a csinos külső esábitotta a vevőt, akkor az tudniillik (a csomagolás) megfelelt a céljának és kibontás után a szemétdombra kerülhet; a konyhában, a szakács előtt azonban már csak a hus minősége a döntő.

Mit vár a sertéskirály az egyetemről? Nevelést.

A nevelés — írja az öreg — két részből áll. Az egyiket a tanteremben kapod a tanároktól, a másikat a diákok társaságában. Ez utóbbi az igazán fontos. A tanterem legfeljebb tudóssá nevel, a diákok társaságában férfivá válhatsz.

Kifizeti-e magát az egyetemi nevelés? Kifizeti-e magát a hushulladékot, melynek 5 cent a fontja, a hurkagyárba dobni, hogy a tuloldalon csinos kolbászokat huzzunk ki, a melyeknek a fontja 20 cent? Erdemes-e a pusztán kőszáló, kaktuszon és falombon tengődő sovány ökröt lefogni és gabonával étetni, hogy vendéglői bifsztekek és rosbifek kerüljenek ki belőle. Persze, hogy érdemes, sőt kifizeti magát. És ha a fiatal embert azért küldjük az egyetemre, hogy tanuljon gondolkozni, még pedig gyorsan gondolkozni, az is kifizeti magát. Igaz, hogy némely emberek olyanok, mint a sertések; minél többet nevelgetjük, annál kevésbé tudják a tulultat értékesíteni, annál boldabbul fitogtatják a tudásukat. Ezek az emberek nem az egyetemre, hanem a cirkuszba valók. Nem az a földolog, hogy sokat tanulunk e, hanem az, hogy amit tudunk, helyesen alkalmazzuk-e.

Költekezés és kereset.

A fiatal milliomos fiu az egyetemen bo'ondul költekezik, nagy számlákat küld haza; amire az apa ezt írja neki:

— Az én vagyonom mellett ezek a számlák nem esnek ugyan latba, de neked fognak ártani, ha nem térsz észre.

— Mielőbb tanul meg, hogy csak annyit költ, amennyit keresni tudsz. Sokat az én cégemnél csak úgy fogsz keresni, ha vezető állásba jutsz. És ilyen állásba az én cégemnél csak úgy juthatsz, ha a legelső fokozat kezdve, fokról fokra baladsz. Nem ad-

Idei természetű zamatos
Ceilon és Cuba kávék,
Naponként frissen pergelt kávé, Zamatos teák,

Igen szép hurkába

Rizs

mesés olcsón.

Kohn Henrik

ógnél kapható

Debrecenben, gr. Degenfeld-tér 7. szám

összes társadalmi viszonyainak dolgos reformját és a kormányzás, társadalom és törvényhozás organikus munkáját követeli. Egyes intézkedések csak amolyan takarékoszközök, a melyek a legközelebbi időben értéktelenné válnak.

IRODALOM.

Forradalom. Somfai János Nagybecskerekben élő írónktól Forradalom címmel új könyv jelent meg. Somfainak ez a legújabb munkája szociális regény, amelylyel a szociális eszmék forradalmát jelképezi s az emberiségben forrongó új eszmék és érzések küzdelmét festi. Könyvében segítségül veszi a tudományt s ezzel zománcozza be az érdekes mesét, amely a regényt adja. Komoly tudásból, színes meséből, drámai erejű helyzetekből s hatalmasan lendülő vitákból van összeszöve a regény, melynek alakjai a tőke és a munka közötti küzdelemben, a bérharokban, a férfi és a nő társadalmi viszonyainak szédítő forgatagában mozognak sok eredetiséggel és talpraesetten. A nagy problémákat az író állásfoglalóan világítja meg s ha nem is ölel föl minden társadalmi problémát, ami úgy látszik nem is volt célja, de azokat amiket tollára vett, éles szemmel nézte meg s találon mélyrehatálon fejtegeti. A komoly fejtegetéseket amellet beárazozza az író poezise, érző lelkének meleg sugara s bizonyos, hogy aki kezébe veszi, élvezettel fogja forgatni ezt a könyvet, amely megérdemli a legnagyobb figyelmet. A könyv husz iv terjedelmű s pompásan állította ki a kiadó Pleitz Fer. Pál nagybecskereki könyvnyomdai műintézet. Ára füzve 4 korona, kötve 5 korona s kapható a kiadónál és minden hazai könyvkereskedésben.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Csütörtökön, december 27 én „Tökéletes feleség”, szimű. (B)

Pénteken, december 28 án „Scherlok Holmes”, dedektiv történet. (C)

hatok neked mindjárt magas állást, mert az ártana a cégnek és neked is.

— Sohasem lesz belőled jó üzletember, ha előbb tanulsz költekezni, mint keresni. Az ilyen embernek a dollár, mire megkapja, már csak 60 cent; míg a jó üzletembernek 100 centnél is jóval többet ér.

A mesterség fortélyai.

— Mikor én léptem a szakmába, a mesterségünk nagyon egyszerű volt. A sertés húsát besóztuk, a déli négerék részére erősebben, az északi fehéreknek gyöngyben. A mit nem lehetett sózni, azt kolbásznak használtuk, vagy eldobtuk. De ha ma egy sertést feldolgozunk, az száz dobozba és fazékba van osztva, minden grammjának hovatfordítása és minél megfelelőbb értékesítése előre ki van számítva. Amit azelőtt eldobtunk, az most a nyereségünk. Ma az üzlethez orvos és jogtudósok, mérnökök, költők kellene. Fogadni mernék, hogy valami újítás szükségessé fogja tenni még azt is, hogy főpapokat vegyünk az üzletbe. Mindig az volt az elvem, hogy csak értelmes embereket alkalmazok. Minél jobban voltak iskolázva, annál több módot tudtak kieszelni a fizetés fölemelés kieszakozására.

Az eladás titka.

— Sok kereskedő azt hiszi, hogy az eladás is olyan, mint az evés, mely a pillanatnyi szükségelt kielégítésére szolgál. De a jó kereskedő olyan, mint a szakács, aki étvágyat gerjeszt még a kiséti embernél is. A

Szombaton, december 29-én „Rip van Winkle”, operette. (A)

Vasárnap, december 30-án délután „Drótosztól”, operette.

Este: „A kereszt jelében”, dráma. Ujdonság. (Kis bérlet.)

Rip Van Winkle rendkívül halásos operettet eleveníti fel a társulat. Az operette most azzal az újítással kerül színre, hogy a 2-ik felvonás, a mely a „Kék hegyek” barlangjában történik, átváltozik egy népes változással a tenger fenekére, s hova Hudson kalóz kapitány embereivel elsüllyedt és így a 2-ik felvonása a tenger fenekén játszódik le. Az operette fő ének szerepét Lisbettet Zilahyné énekl. kívül részt vesznek Vida Ilona, Polgár, Árkosy, Sarkadi, Deesy stb.

Scherlok Holmes angol detektiv játék kerül holnap ismét színre. És az az ominopus da sb, melyet épen dohányzás tilalma szorított le a műsorról, a mennyiben egy gonosztevő égő szivarja idézi elő a darab legnagyobb bonyodalmát, s nem lehetett addig műsorra tűzni, míg a dohányzás megengedve nem lett. A rendtől határos darab elejétől végig a legjobb hangulatban tartja a közönséget, rendkívül mulatságos helyzeteket teremtenek elő az angol detektivek, kik folyton gonosztevőket hajszolva egyik kalandból a másikba keverednek. Az előadástban részt vesznek Szakács, Ternyei, Hahnel Aranka stb.

A kis áruló daljáték 3 felvonásban, melynek szöveét Dr. Mariay Ödön zenéjét Sámy László irtak lesz a legközelebbi operette ujdonság, melyből az ének próbák megkezdődtek. A daljátékban részt vesz az egész operette személyzet, melynek tanításával mindkét kermester el van foglalva.

HIREK.

Meghívó

Debrecen szab. kir. város és Hajdúvármegye gazdaközönségéhez.

A mai napon Debrecenben Hajdúvármegye székházának nagytermében tartott

értekezlet Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város területére a gazdák szövetségét megalkotván, a szervezkedés megejtése céljából folyó hó 30 ik napja d. e. 10 órájára Debrecenben, a vármegyei ház nagytermében újabb gyűlés tartását határozta el s annak egybehívásával alólítottakat bizta meg, e megbízásunk alapján van szerencsénk a gazdaközönséget a szervezkedő gyűlésre ezenel meghívni.

Debrecen, 1906. december 23 án.

Rickl Antal a deb. gazd. egyesület elnöke.
Kovács Gyula a Hajdúvármegyei gazd. egyesület elnöke.

Az eltűnt váltóaláírás.

Furfangos szélhámosság.

Becsapott debreceni ügyvéd.

Egy nem mindennapos jogeset foglalkoztatja a debreceni jogász köröket. Valami furfangos parasztagazda egy nagyobb összegű váltót irt alá, mint elfogadó. Nevét azonban nem rendes tintával, hanem valami különös vegytintéval irta alá. Ennek a turpisságnak szután páratlan és nem mindennapi fejleményei lettek, amelyek nagy vitára adnak alkalmat jogászai körökben. A maga nemében páratlan esetről az alábbi tudósításunk szól:

Egyik fiatal debreceni fiskálishoz nemrégiben egy jómódu kadarkúti gazda azzal állított be, hogy szüksége volna négyezer korona kölcsönre. Arra kérte az ügyvédet, akinek különben kliense volt, hogy szerezze meg neki a pénzt valamelyik pénzintézetnél. Rögtön váltót is adott az összegről, egyuttal kijelentette, hogy megengedi a kölcsönnek ingatlanára való betáblázását.

Mint hogy a parasztagazda kérelme nem kelthetett gyanut az ügyvédben, aki máskor is lebonnyoltott hasonló ügyleteket és készséggel vállalkozott a kölcsön megszerzésére, sőt, mint egyik jótálló alá is irta a váltót, mert a gazdának — állítása szerint — nem voltak Debrecenben ismerősei.

— A pénz ne legyen a fő dolog a házasságban, de valami szerepet megis kell neki juttatni. A ki az esküvő előtt tulkeveset gondolt a pénzzel, az esküvő után annál többször lesz kénytelen arra gondolni. És ha a férj este számolgatni kénytelen, akkor az asszonyt nem veheti az ölébe

Más szóval: Nem baj, ha egy asszonyt akarunk elvenni, akinek vagyona van, de baj, ha egy vagyont veszünk el, melynél az asszony csak mellékes.

Pierrepoint imádottja nemcsak csinos, de okos is. Az üzletben az öreg nem alkalmasza, mert ugymond nem szeretem, hogy a mikor az alkalmazottam bakot ló, akkor még én kérjek tőle bocsánatot, mert pirul, reszket és batiszkendőjével a szeméből könyeket töröl. A nőt a házban szeretem, nem az irodában. Ha nő kér nálam alkalmazást, akkor az urat alkalmazom; mert a nő, aki a házban van, ösztökéli a férjet az irodai munkára. És így ketten dolgoznak nekem.

Végül az öreg azt írja Pierrepointnak:

— A nős ember több fizetést érdemel, mint a nőtlén, mert a nő fokozza a férje munkaerejét. A férj korábban fekszik le, korábban kél, többet dolgozik, mint az olyan nőtlén ember, a ki mindennap más lánygyal mulat és soha em maradhat otthon. Ehez képest esküvőd napján hetifizetésedet hetvenöt dollárra emelem. Jelen leveleim irásával pedig felhagyok; a feleségedre bízom, hogy téged kordában tartson. Fogadni mernék, hogy ő ehhez majd jobban ért, mint én.

régi módszerrel nem törődöm. Az új módszer jobb a réginnél, még akkor is, ha kevésbé okos. Aki mindig egyformán dolgozik, úgy érzi magát, mint aki harminc napon át csupa fécánt eszik. Tizednapon megenné már a varjúhúst, husz nap múlva a lóhúst is.

Külsőség.

— Nem a ruha teszi az embert. De a külső embernek jó nagy részét teszi. A szenyüyes ing alatt tiszta lehet a szív, de a bőr ritkán lesz ott tiszta. Az emberek nem igen gondolják, hogy a sok munka, vagy a magasroptu eszmék miatt mulasztottak el a kabátod kikéféltését. A látszat csal. Am csajlon legalább a javunkra, ne pedig kárunkra. A borbélynak adott 10 cent nem egyszer szerzett már ezer dolárt. De megeshetik, hogy pezsgős palack miatt, melyet kelletlen perében durogtattunk, visszamegy egy nagy üzlet, a kis Jim Jackson egyszer szépen fölverte a hus árát husz dollárra és mint aki jól végezte a dolgát, elment borozni. Ezt meglátja a bassiepart egy embere és elszaladt a tözsdére, kikiáltván a következőket:

— Jim Jacksonnál baj lehet! Buját a borba fojtja.

Mire Jim Jackson a tözsdére jött, a nyeresége elszórt.

Házasság.

A sertéskirály utolsó leveleiben Pierrepoint urfi egy szerelmi regényéről van szó. Az öreg milliomos ehhez a témához is okosan szól hozzá, mondván:

A legszebb újévi ajándék tárgyak diszmű és játék áruk a legolcsóbban csak a **Hajdu József** ujonan nyitott áruházában szerezhetők be. Piac-utca 50. Szent Anna-utca sarkán.

Az ügyvéd még aznap eljárt egyik pénzügyintézetben, ahol leszámították a váltót és bekebelezési engedély alapján bekebelezték a kölcsönt a parasztgazda ingatlanára. Ez körülbelül hat hónappal ezelőtt történt. Mikor a váltó lejárt, az ügyvéd, nehogy óvatosságra kerüljön a sor, kiváltotta azt a pénzügyintézetből a levél útján felszólította a parasztgazdát, hogy fizesse ki a váltót. Erre a levélre a gazda hozzátartozóitól az a válasz érkezett, hogy a gazda meghalt és tudtukkal nem irt alá semmiféle váltót. Mit volt mit tenni, a fiskális perre vitte a dolgot; bepörölte az elhunyt örököseit. És most következik az, ami páratlanul áll a váltómanipuláció terén.

Az ügyvéd már a kereset benyújtásakor észrevette, hogy a váltón az elhunyt gazda aláírása föltűnően elhalványodott. Ekkor még nem tulajdonított különösebb jelentőséget ennek, mert hiszen minden írás elhalványul idővel.

De a tárgyaláson szenzációs meglepetésre ébredt. A tárgyalóbíró kezébe vette a váltót, hogy meggyőződést szerezzen a jogalap valódiságáról. Nézte, forgatta a váltót, majd pedig fejesőlválva adta azt át a fölperesnek:

— Ügyvéd ur — mondta a váltóról hiányzik az alperes neve.

Az ügyvéd csudálkozásában majdnem lefordult a székről. Nem akart hinni a szemének. De a tényen nem tudott változtatni az alperes aláírása csakugyan eltűnt. Ennek pedig szomorú jogi következményei lettek. A bíróság, amely a voltra nem ad, elutasította keresetével és egy csomó perkoltság fizetésében is elmarasztalta.

Az aláírás eltűnt, no meg a marasztaló ítélet teljes világosságot gyújtott az ügyvéd fejében és hirtelen tisztába jött azaz, hogy a paraszt rutul becsapta és valami különös vegyszerrel irta alá a nevét, olyan szerrel, amely négy öt hónap múlva nyom nélkül eltűnik a papírosról.

A tragikomikus esetet most természetesen nagy és hosszú kommentárokkal látják el jogászai körökben. De bármennyire is eltérők a vélemények a genialis manipulációnak jogi oldalairól, abban mindenki megegyezik, hogy jó volna abból az ördögös tintából vagy — egy fél literrel.

— **Hullik a hó, cseng a szánkó.** Itt a tél, az igazi, havas, jeges, jégvirágos tél a maga bájos kedveskedéseivel. A lombfosztott fák jégvirággal, zuzmarával vannak megrakva és szépségeitől megfosztott mezőket puha, fehér háttakaró borítja be. Hogy a tél nyári mulatságainkért is kárpótoljon, ad jó szánutatót, tükörsima kocsolya-pályát. Csengő-bongó szánok szelik a friss havat és a Margit-fürdő jégpályán pedig Debrecen sok szép leánya, fiatal asszonya kipirult arcú, vidáman röpül a sima jégen. Az egészséges, tiszta téli léghő csengő kacaj vegyül a szánok csengettyű szavába. Itt a havas, jeges, jégvirágos tél a maga bájos kedveskedéseivel, puha szánutatóval, sima jéggel!

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével tanácsülés volt, amelyen folyó ügyek nyertek elintézését. A mai ülésen a városi bérletek dolgában is tárgyaltak.

A jövő zenéje . . . a fonográf.

Egy többé soha nem kínálkozó alkalom azon rendkívüli kedvezményt nyújtja, hogy mindenki teljesen ingyen fonográfot kap,

— **Városi közgyűlés.** Debrecen városi törvényhatósági bizottsága szombaton, e hó 29-én tartja maig december havi közgyűlését. A közgyűlés tárgyait előkészítendő, ma déli előtt a városháza kistermében teljes talácsolás volt.

— **Eljegyzés.** Lapunk egyik szorgalmas és kiváló technikai munkása, ifj. Erdélyi István e hó 25-én, karácsony első napján tartotta eljegyzését Mak Erzsike kisasszonnyal Zilahról.

— **A fahiány ellen.** Kardos László városi törvényhatósági bizottsági tag és 6 társa most egy indítványt nyújtottak be a holnaputáni közgyűléshez. Indítványukban elmondák, hogy a városi faraktár azért üresedett meg ilyenkorán, jóformán a tél elején, mert a fakereskedők vették meg a fát. Tudvalevő pedig, hogy ezek a várostól vett 4 öl fából 5 ölet raknak ki s így tetemes haszonban van részük akkor, amikor az így megfogyasztott öl fák a szegényebb néposztálynak eladják. Ezért az indítványozók azt kérik, hogy a város valamely kincstári erdőből 10.000 kmt fát hozasson, az ehez szükséges pénzt a városi pénztár előlegezze, végül pedig, hogy e fából csak adókönyv felmutatására adjanak, akkor is csak hetenként legfeljebb 4 köbmétert. Munkatársunknak alkalma volt ez ügyben a polgármesterrel beszélni, aki kijelentette, hogy e terv a tanács részéről, — amint előre látható is volt — kivihetetlen, mert a tanács nem végezhet ellenőrzési munkálatokat. Különben az indítvány elbírálására a közgyűlés van hivatva.

— **A megyei központi választmány** holnap délelőtt Wesszprémy Zoltán főispán elnöklés alatt ülést tart, amelyen a megyebeli képviselőválasztók 1907. évi névjegyzékét hitelesítik.

— **A városi muzeumőr.** A városi új szervezeti szabályzatát tudvalevőleg most készítették el. Az új szabályzat szerint a városi muzeumhoz „muzeumi őr“ elnevezéssel új állást szerveztek, amelynek betöltését a tanácsra bízták. A városi tanács mai ülésén a muzeumi állásra egyhangulag Zoltai Lajost választották meg. Zoltait nagy szakértelme és páratlan buzgalma annál is inkább predesztinálták erre az állásra, mert ő neki nagy része van abban, hogy a városi muzeum ilyen szép eredményt ért el.

— **A husrágóság ellen.** Márkus Jenő vendéglősnek a husrágóság enyhítésére indított akciója fényesen bevált. A közönség egyre nagyobb mértékben jön tudatára annak, hogy az olcsó, jóízű, kellemes tengeri halakkal a fölötté drága húst nemcsak pótolhatja, de valóban egészséges, tápláló élelmiszert kap a tengeri hallal. Ma már a Simonffy utcai piacon három egymás melletti sátorban árulták a tengeri halat. A sátrakat valóságos embertömeg vette körül úgy, hogy mátol kezdve kora reggeltől estig hat óráig árulnak a sátrakban és így a nap bármelyik szakában kaphat a közönség halat. Márkus Jenő naponta kap új szállítmányokat a tengerparttól s lehetséges, hogy már a napokban az Árpád téren és a Szent Anna utcán is fog árulni tengeri halat. Lapunkhoz egyébként számos levél érkezett amelyekben elismeréssel adóznak Márkusnak a tengeri halak árulásáért.

— **Naponta friss sonka** Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében.

— **A V. H. O. sz. ülése.** A vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége 1906. december hó 30-ik napján (vasárnap) igazgatósági ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 2. Elnöki megemlékezés a szövetség 10 éves fennállásáról. 3. Az elnökség jelentései. 4. A felvételeire jelentkező és kilépő hirlapírók kérvényeinek elintézése. 5. Tagdíjakkal hátralékos tagok törlése. 6. Segélykérések elintézése. 7. Jelentés a városi szabadjegyek ügyéből. 9. Javaslat a hirlapírók eltörléséről és a politikai hirlapvállalatok és hirlapírók közötti viszonyrendezéséről. 9. Javaslat a hirlapíró kamarai intézményről. 10. Indítványok.

— **Gróf Vay Péter Amerikában.** Vay Péter gróf, aki évekkor ezelőtt Szemere Miklóssal együtt attaséja volt a római osztrák-magyar követségnek és még XIII. Leó jóvoltából kivételes egyházi rangot és megbízást kapott, nevezetesen pápai protonotárius lett, aki rangban a pápákkal egyenlő s mint ilyen az Amerikába vándorolt magyarság lelki ügyeinek gondozására bízott meg. Már két ízben járt Vay gróf idegenbe szakadt véreink közt s mint értesülünk, éppen ma ült hajóra, s skócia Glasgowban, hogy Kanadán keresztül fölkeresse a nagyobb amerikai telepeket, melyek az őtő partjától egész a Sacramento folyámgig húzódnak. Vay gróf saját külön statisztikája szerint jelenleg negyedfél millió volt magyar állampolgár él Amerikában, akik közül már több mint egy millió szerzett amerikai állampolgári diplomát. Vay gróf missziókat, lelkeszi állásokat szerez a pápa megbízásából, sőt maga is lelkes misszionárius, sok helyen és sűrűn elmondott egyházi beszédeiben mindig megemlékezik az elhagyott hazáról, amelynek szeretetére s a visszatérésre buzdítja halgatóit.

— **Konkoly hintők.** A népet, az Istenadta népet sok mindenre fel lehet használni. Államellenes törekvések lebonyolítására, legszentebb nemzeti érzésünk megtámadtatására, sőt még az egyház ellen is. A debreceni ref. egyház mostani, vezetősége ellen kifogásokat emel néhány akarnok és az egyéni hiúság és érvényesülés céljaira felhasználják ezek a népet, az Istenadta népet, még akkor is ha az a népi nemzetközi szocializmus tévtanainak híve is. A hazát és Istent tagadók egy-szerre csak szívükre vették az egyházat és mivel ott milliókra menő vagyon van, magukhoz akarják ragadni a vagyonkezelést, illetve a szocialista tanokhoz hiven, fel akarják osztani maguk között az egyház vagyonát. A konkoly hintők kinevezték magukat egyházi reform pártnak és tegnap délután 2 órára gyűlésre hívták össze a csizmadia színben a reformpárt tagjait, a kiket azonban előbb az egyes szocialista szakszervezetek egyleteiből kellett összeverbálni. Ily módon összevordított 30—35 ember, kik között többen akadtak illuminált állapotban levők is, akik a gyűlés menetét oda nem tartozó zafatos közbeszólásaikkal zavarták. Egyházi dolgok lévén napirenden, a

UJÉVI ajándék különlegesek:

Tajtépkipak és szipkák. Fényképező gépek és felszerési cikkek raktára.

Schwartz-féle

dohányzó eszközök különlegességi üzlete
Piac utca 29. sz. a.
városházával szemben.
623-5-3.

gyűlést Angyal nyitotta meg, aki ismert recept szerint összebeszélte tücsköt — bogarat. Utána Horváth Gusztáv óras tartott beszédet, miközben folyton megbicsaklott a nyelve és „polgártársak” helyett „elvtársakat” emlegetett. Az ismert szocialista agitátor elvei megvalósítása érdekében az egyházi vagyon felosztását is emlegette. Végül egy már előre elkészített névsort olvasott fel, ajánlva azoknak presbytereké való megválasztását. A rendőrség részéről Vetésy Béla rendőrfogalmazó, Bardócz és Dobos biztosok voltak jelen. A gyűlés alig tartott fél óráig.

A konkoly hintók ebből a „nagy” érdeklődésből is láthatják, hogy az egyház adófizető polgárainak óriási többsége nem nézi jó szemmel az ő törekvéseiket, a szombati választás pedig kézzel foghatólag be fogja igazolni, hogy az ő törekvéseiket csufos kudarc éri.

— **Kitűnő bor.** Sestakerti rizling Mayer Jenőnél.

— E heti büntetői főtárgyalások.

December hó 24-én, hétfőn felebbviteli ügyekbe nyilvános főtárgyalás. December hó 27-én, csütörtökön főtárgyalás: Nagy Diha Gábor a társa ellen lopás bűnéért, Szikszai Pál ellen testisértésért, Szilágyi Gábor ellen lopásért. Ugyanaz nap az I-ső tanács előtt is: Hirslinger Gyula ellen lopásért, Varga István ellen testisértésért, Vári Lajos ellen lopásért, Hegedűs Gábor a társa ellen lopásért, Röhmér Lajos ellen lopásért. December hó 28-án, pénteken főtárgyalások: Farkas Izidor ellen csalás bűnéért, Szombati Eszter ellen emberölés vétségéért. Ugyanaz nap az I-ső tanács előtt felebbviteli ügyek tárgyalásai. December hó 29-én, szombaton főtárgyalások: Eosedi Sándor a társa ellen lopásért, Menyhart György ellen testisértésért, Forgács Mihály ellen emberölés vétségéért, Csatári Lajos ellen lopásért, Veres László a 2 társa ellen választási jog elleni vétségért. Ugyanaz nap az I-ső tanács előtt felebbviteli ügyek tárgyalásai és ítélethirdetések.

— **A kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és iparkamara ma csütörtökön d. u. 3 órakor közgyűlést tart, melyre egy a kereskedelmi, mint az ipari szakosztály tagjait meghívta Szabó Kálmán elnök. Ezen a gyűlésen a kamara referálja a legutóbbi közgyűlés óta beérkezett összes ügyeket, hogy ekként hátralék nélkül kezdje meg jövő évi működését.

— **Nagy késés az államvasutaknál.** A nagy hóesés miatt a Debrecenbe érkező vonatok óriási késéssel érkeztek meg egész nap. A budapesti gyorsvonat két és fél órai késéssel jött be. A vasutakat mindenütt 80—100 centiméter magas hó fedi. Nagy késéssel érkeztek a délutáni vonatok is.

— **Elakadt a kisvonat.** A helyi vasút vonalain a nagy hó miatt a közlekedés csaknem teljesen elakadt. A lövönat vonalain ma délelőtt teljesen megszűnt a közlekedés, de óriási nehézségeket okozott a hó a fővonalokon is. Délelőtt a vonatokat két mardony húzta, de így sem sikerült rendben fenntartani a közlekedést, míg végre megtisztították az utat a hótól. A rendszeres közlekedés még délután sem állott helyre teljesen.

— **Megcenzurált szobor.** Sche, az aranyos Vénusz, Bécs egyik varieté színpadán szobrokat imitál. A kisasszony „művészi” produkcióját a rendőrség nagyon is

hűnek találta. Mint most a Waldman Imre szerkesztésében megjelenő Reflektor című artista lap írja, a rendőrfőnök magához hívatta a kisasszonyt és tudtára adta, hogy a szobor imitációkból több jelenetet betilt, mert azokat annyira meztelenül végzi, hogy a közérkölciségbe ftköznek. A kisasszony ezt a határozatot megfőlebbezte, mert hát mutatványai közül éppen ezek hatottak a legmelegebben. Az osztrák belügyminiszter méltányosnak találta a panaszt és a kisasszonyt most már cenzura nélkül mutogathatja szobor alakját.

— **Elvi jelentőségű határozat.** A kereskedelmi miniszter azt az elvi határozatot hozta, hogy az asztalosiparosnak joga van a maga készített rámkához és keretekhez képeket és tükröket venni és azokat a rámba illeszteni, a képeket beüvegezni, illetőleg a tükröveg bevágását is végezni és az így feljelen elkészített cikket forgalomba is hozhatja.

— **Érzékeny cseléd.** Az Arany János-utca egyik házában szolgált már hosszabb idő óta Orbán Györgyné szül. Szalai Margit 25 éves asszony. Jó cseléd volt s ezért a házbeliek meg is becsülték. Tegnap délután azonban urnője valami csekélységért összezdta, a mit az érzékeny asszony annyira szívére vett, hogy efeletti elkeseredésében jó adag gyufa oldatot hajtott fel. Súlyos balsó sérüléseivel azonnal a kórházba szállították, de dacára a gyors orvosi segélynek, felgyógyulásához kevés a remény.

— **A vakok látnak!** Bécsből jelentik: A bécsi orvosgyesület pénteki ülésén Zirm dr. címűti szemorvos egy beteget mutatott be, akinél először sikerült a szemhártyának mésszel való érintése következtében elvesztett szemvilágát meggyógyítani. Zirma dr. a beteg szem teljesen átláthatatlan, zavaros szaruhártyájából levágott egy darabot és azt az egészséges szem szemhártyájával pótolta. Ezt ugyan már számtalanszor csinálták, de a műtétet most koronázta először siker. A sikerült gyógyítás nagy felünést keltett az orvosok körében.

— **Nyul helyett vaddisznó.** Hajdúnánás határában érdekes eredménnyel végződött a napokban a nyulászás. Berencsy Gyula ottani birtokos az ünnep előtt kiment a határba nyulászni. Az erdő egyik nagyobb tisztásán hatalmas feketeséget vett észre a fehér havon Szánkájával közelebb hajtattott s akkor vette észre, hogy óriási vadken fekszik a havon. A hatalmas állat, mely valamelyik távolabbi erdőből tévedhetett oda, mélyen aludt, úgy, hogy a kitűnő vadász megközelíthette. Nagy baj volt azonban, hogy csak nyulárrét volt Berencsynél, aki azonban célba vette a vadken szemét és sikerült lövéssel a balszemét ki is lötie. Irtozatos ordítással rohant a sebzett vad a támadója felé, ez azonban hidegvérét megtartva, a másik szemét is kilötte és így sikerült neki egyszerű nyulárréttel elejteni a vadkant. A vadászsákmány valóban ritka példány. Magassága 1-10 méter, hosszúsága pedig két méternél is több.

— **A póttartalékosok segélyezése.** A honvéde mi miniszter — mint ismeretes — két millió koronát irányzott elő a póttartalékosok kártalanítására. A kártérítési igény megállapítása az e tárgyban kelt rendelet értelmében a törvényhatóságok feladata volt. Az igények megállapítása már jórészben meg is történt, amde nem olyan rövid idő alatt, mint a honvédelmi minisztériumban hitték. Az volt ugyanis a terv, hogy a kártalanítási

összegeket még ez év folyamán folyósíttják. Am ez a kártérítési igény megállapítása csak hosszadalmas közigazgatási eljárás alapján történhetett meg. Erre pedig a rendelkezésre álló két havi idő igen rövidnek bizonyult s így a honvédelmi minisztériumba, ami a segélyek kiosztásának elbalszítását jelenti.

— **Strasznoffot meglópták.** Bármi-lyen valószínűtlenné látszik, megtörtént ez a csoda is. Strasznoffot, a szenális szédelőt meglópták. Még pedig nem ám valami nála is nagyobb kaliberű szélhámos, hanem egy szimpla kőművesinas, aki rutul visszaélt a kitűnő zágrábi díomatának beléje helyezett bizalmával. Zágrábból írják, hogy Strasznoff, mialatt a törvényszék egyik folyosóján kellett várakoznia, odaintett magához egy ott foglaltoskodó kőművesinas, akinek 20 kor. bankjegyet adott át és arra kérte, hogy jó borra való ellenében hozzon neki néhány szivart. A kőművesinas a jó borra valónál többre becsülte a huszoronát és — megugrott vele Strasznoffnak azonban nem imponált az igaz jelenlétéssége, hanem feljelentést tett a tolvaja ellen.

— **Köszönet nyilvánítás.** Özv. Vargha Ferencné urhölgy a Siketnémák Karácsony fájára 10 koronát, Móricz Ferenc biz. tag ur a siketnémák javára 4 koronát, Özv. Lengyel Imréné urhölgy pedig a szegényházi tagoknak ünnepi kalácsra 20 koronát, Fülék Pál gyógyszerész ur 5 koronát juttattak kezéimhez, mely összegeket rendeltetési helyére juttatva, a kegyes adakozóknak hálás köszönetet nyilvánítok. Oláh Károly tanácsnok.

x **Kedély derítők, tréfás tombola nyeremény tárgyak és teljes tombola összeállítások legolcsóbbak Mentze Henrik áruházába Kossuth utca 4. szám.**

x **Bálbizottságok figyelmébe!** Bávidházy Kálmán könyvkötő és díszműves (Fűvészkert utca 9. sz. alatt) ajánl legújabb izlésszerű táncrendeket és rendező jelvényeket, melyekből minták és tervek rendelkezésre állanak. Ugyisint legdivatosabb könyvkötéseket és díszműveket készít, melyek mint újévi ajándékok legalkalmasabbak. 646—x—6

x **Kacagató újévi ajándék — boldonságok Mentze áruházába Kossuth utca 4. szám.**

x **Újévi ajándéknak alkalmas pénz és szivar tárcák, női kézi táskák modern kivitel és nagy választékban kaphatók Békés Lajos újonnan berendezett uri divat üzletében.**

TA VIRATOK

Miniszterek tanácskozása.

Budapest, december 27. Ma délután négy órakor Kossuth lakásán miniszteri tanácskozást tartanak, amely Wekerle bécsi útjára vonatkozólag történnek megállapodások. A miniszterelnök szerdán utazik Bécsbe, hogy a király és a főhercegek előtt tolmácsolja a kormány újévi üdvözlését. Ettől az üdvözléttől politikai körökben nevezetes következtetéseket várnak.

Zichy Jenő meghalt.

Budapest, december 27. Gróf Zichy Jenő tegnap Menában meghalt. Zichyt hétfőn szívszélhűdés érte és tegnapig kintódott. Végrendeletét, amely Rupp Zsigmond budapesti közjegyzőnél volt, ma délelőtt bontották fel a VI. kerületi járásbíróság előtt. A

A legszébb és legalkalmasabb
— UJÉVI —
ajándékok legolcsóbban

BORSOS KATA Piac-utca 44.
óra és ékszer üzletében szerezhetők be

végrendeletben az elhunyt mágnás meghagyja, hogy Budapesten temessék el minden gyászpompá mellőzésével. Rózsá-utcai palotáját a benne levő műkincsekkel, fegyverekkel, képekkel, szobrokkal együtt a fővárosnak hagyományozta azzal, hogy a házat állami felügyelettel alakítsák át muzeumná, amelyben az ő műkincsei nyerjenek elhelyezést. Ennek a muzeumnak Zichy-muzum legyen a neve. Általános örökösévé fiát, Zichy Ra'ael grófot tette, kikötötte azonban, hogy nővéreinek négy év alatt egyenként háromszázezer koronát adjon, nevének pedig holta napjáig évi 24 ezer korona apaszt biztosított. — Az elhunyt mágnás temetése iránt már megtörténtek az intézkedések.

Hegedüs Sándor állapota.

Budapest, dec. 27. Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter állapota egyre súlyosabbra válik. Ágyánál a legkiválóbb orvosok őrködnek, de a rombolás munkáját megakadályozni nem képesek. A katasztrófa minden percen várható.

Óriási hóesés a fővárosban.

Budapest, december 27. A nagy hóesés következtében az összes villamos és egyéb közúti vasutak vonalán szünetel a forgalom. Az utcákat méteresnél magasabb hóréteg fedi s még a kocsiközlekedés is alig lehetséges. A fővárosnak a hóesés százszor koronájába kerül. Ma a közmunkatársaság ismét összeült és kocsikra és napibérekre újabb tízezer koronát szavazott meg. Az államvasuti vonatok reggel a rendes időben indultak, de az uton a hó miatt elakadtak.

Háromezer koronás hamisítás.

Budapest, december 27. A Kigyó-téren levő Belvárosi Takarékpénztár kárára — mint az ma kiderült — óriási csalást és hamisítást követtek el a kötvények és a részvénytáblák hamisításával. A csalás összege meghaladja a háromezer koronát. A nyomozás Martinovics rendőrkapitány vezetésével folyik.

Regény-Csarnok.

Zarandoklás Rákóczi sirjához.

Írta: Leitner Mihály. 9

Messziről-messzire tárogató hallszik,
Ugy sir, úgy kesereg, szivekbe nyilallik.
Közeleg, közeleg, földön csoda támad.
Visszaszáll a lelke kurucz katonának;
Szól Beresényi Miklós: „Mind itt vagyunk
egybe,

A te vitézeid a te sereggedbe.
Emeld fel a zászlót, a szent szabadságot,
Ébresszük még egyszer az alvó világot!”

Rákóczi zászlója az eget verdesi;
Feldobogó szivek verése lengeti.
Rézdobok perognak, harsog a riadó,
Haldoklót felrázó Rákóczi induló!
Mennydörgő villámok susrogva, égve,
Iszonyu robajjal csapnak le a mélybe.
Dübörög a vén föld... Végítélet készül
S lecsörög a rablánc a nemzet testéről
Teremt új világot... Hazánk védasszonya:
Hazafelé mutat nagy Zrínyi Ilona.

Óh gyönyörű álom, óh jaj! hogy csak álom:
A lázas kórágyn — a halottas ágyon:
Nagy Magyarországon...

Messze idegenbe háborog a tenger,

Szomoru hír száll át a zugó szelekkel
Messze idegenbe.

Eibusuló habok elsíriák egymásnak,
Olére könnyezik dagadó hullámnak
Fájón keseregve.

Felbuzogó örvény kavargva zugja,
Szirtrebe üdök tompán visszhangozva
S a mélybe zokogva a pusztulás dalát,
Fölkelti a tenger haragos viharát
Az árnyas partokon, mint bus sóhaj árad,
Szép Törökországot.

Nagy esalódást viszen Rodostó partjára,
Egető fájdalmat Rákóczi sirjára,
Gyászból sötét álmat

Most busuló dalok,
Majd zokogó ének, büntető viharok,
Nincsenek magyarok!

Nincsenek magyarok, mert ha még volnának,
Nem kéne bujdosni Rákóczi hamvának.

E nagy esztendőben most otthon pihenne,
Egész magyar nemzet a sirjához menne:

A király, a vitéz, a tudós, a költő,
Ottan imádkoznék az ezer esztendő,
Hogy világ végéig tartson a jövőndő!

Nincsenek magyarok! De lesznek, de lesznek,
A haladó korrall mind újra születnek!

Végtelenbe látok... Hazám ifjusága
Te leszel a jövő szellem katonája,

Mikor érdemes léssz a multak dícsére,
Feljön akkor a nap magyarok egére;

Mikor valóság lesz, nemcsak pusztá álom —
A szent szabadság ég az egész világon

És az örökélet boltjára lesz írva:
Akkor megnyílik majd nagy Rákóczi sirja!

Alig hangzott el a közönség éljenzése,
midőn mindnyájan a szózat éneklésébe fog-
tunk:

„... Itt élned s halnod kell!”

Igenis itt kell halnod, ha a sors keze ver,
de másutt kell meghalnod, ha Bécs keze
ver. Önmaga sirját ássa meg az a nemzet,
a melynek nagyjai idegen országokban ta-
lálhatnak csak sirhelyet.

A magyar nemzetben napról napra
élénkebben nyilvánul azon vágy, hogy dícső
emlékü II. Rákóczy Ferenc hamvait haza
szállítsa. Az ember nem is hinné, hogy ezen
eszmé kivitele mily óriási akadályokba ütkö-
zik. Konstantinápolyi követtségünk utján
a magas porta könnyen félrevezethető. A
porta abban a hiszemben van, hogy e ham-
vak hazaszállítása európai konfliktusra adna
okot. Már pedig a porta örül, ha békében
hagyják, nehogy még ő merne ujjat húzni.
A francia kormánynak, melynek védnöksége
alatt a galatai templom áll, szintén erős
beleszólása van a dologba. Minthogy pedig
a fejedelem a templom javára alapítványt is
tett, a pápa engedélye nélkül szintén nem
szállíthatók el onnan hamvai. Kétségtelen,
hogy Goluchowsky külügyminiszter egy in-
tására mindezek az akadályok nyomban meg-
szűnnek, de Goluchowsky ur egyelőre nem
hajlandó inteni. Addig is a nemzet tagjai
tömeges zarandokolással rója le kegyeletét
és keresse fel sűrűn eme nemzeti Pantheont!
Ezzel csak egyengetjük utját a magasztos
eszmének.*

Az ünnepély azzal ért véget, hogy a
törvényhatóságok és más testületek küldöt-
tei rövid beszéd kíséretében koszorút helyez-
tek Rákóczy sirjára. — Mindnyájan magunk-
kal hoztunk babérleveleket a sirra helye-
zett koszorúkról. Ezután a templom tágas
udvarán helyezkedtünk el, hogy a zarandok-
lásban résztvevő Salgó budapesti fényképész
bennünket lefotografáljon. A csoportkép igen
jól sikerült és különösen híven találtatott el
az elsősorban helyet foglalt Széchenyi basa
alakja. (E sorok írójánál megtekinthető.)

(Folytatjuk.)

* Hála és hódolat alkotmányosan uralkodó
Királyunknak, hogy időközben a saját jószántából
megengedte II. Rákóczy Ferenc hamvainak haza-
szállítását.

Városi Színház.

Bérlet 71. sz. (B) Bérlet 71. sz. (B)
Debrecen, csütörtök, 1906. évi decem-
ber hó 27 én:

A tökéletes feleség.
(HIS HUSB IN ORDER.)
Színmű 4 felvonásban.

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló
orvos és tábor ajánlja
és rendelni lehetégeinek a
h res
476-x-18

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer!
1 nagy üveg 2 K. — Vidékre 1 üveg 2 k. 65 f.,
3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN.

CSUZ.

16929/1906.

Arlejtési hirdetmény.

A városi színháznál emelendő két ru-
határ toldalék tervszerű felépítésénél előállít-
tandó építési munkák biztosítására zárt aján-
lati versenytárgyalás hirdettetik.

A teljesítő dí munkák alább összegek-
kel vannak előírva:

I. Föld, közműves és elhelyező munkák	K 2469 64
II. Burkolás	635.32
III. Vasszerkezeti	1372.80
IV. Ács	252.46
V. Tetőfedő	206.56
VI. Bédgós	255.00
VII.-XI. Asztalos, lakatos, mázoló üveges	488.00
XII. Szobafestő	56.00

együtt Korona 5733.78.
azaz: Ötezerhatszázharminhárom k. és 78. fill.

Ajánlat tehető úgy az egyes munka-
recekre, mint az összes munkákra.

A pályázatban részt vehet minden kel-
ő képesítéssel bíró vállalkozó és iparos.

Ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát
képező munkák előirányzati összegének meg-
felelő 5%-os bányapénzt készpénzben, vagy
óvadékképes értékpapírban a város házipénz-
tári hivatalánál az 1907. jan. 14-ik napjá-
nak déli 12 órájáig letenni és arról szó-
léteji jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény szám-
mal és beüvel olvashatóan, tisztán kiírandó
és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni,
hogy a tervet, költségvetést, vállalati általános
és részletes feltételeket, valamint a helyi vi-
szonyokat ösméri és azokat magára nézve
kötelezőnek elfogadja.

A kéltőn felszerelt írásbeli zárt aján-
latok 1907. évi január hó 15-ik napjának
d. e. 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál
nyújtandók be, ugyanazon nap d. e. 11 óra-
kor nyilvánosan bontatnak fel a városház
nagytermében.

Elkészve besdott, kéltőn fel nem szerelt,
távira ti és utóajánlatok, avagy késéget tá-
maszó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok fi-
gyelembe nem vétetnek.

A városi Tanács fentartja magának azon
jogot, hogy a beérkező ajánlatok között
szabadon választhasson, vagy azok mellőzé-
sével a munkák biztosítására más uton in-
tézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a fel-
bontásából számított 60 napi idő tartam letel-
téig kötelezettségben marad.

A tervek, költségvetés és vállalati fel-
tétel a városi mérnöki hivatalban a hiva-
talos órák alatt (d. e. 8-1.) megtekinthetők
hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Kelt, debrecen sz. kir. város Tanácsának
1906. évi december 18-án tartott üléséből.

670-1-1. A városi tanács.

Kugler cukorkák

Eredeti árakon és csomagolásban
1/4, 1/2 és 1 kgr. dobozokban
és remek selyem dobozokban
kaphatók, 649 12 3

Hegedüs és Sándor cégnél

Kossuth-utca 11.

Mélyen leszállított árak!

Különösen kiemelendők:

75 Cm. széles Anna flanel
métere 17 kr, 482 x 50

36 mosó vélez és flanelok
métere 25. 28. 32 kr.

120 Cm. széles Angol Cheviot
métere 55. 75. 80. 90 kr.

120 Cm. széles tiszta gyapju kockás Cheviot
métere 70 kr.

1 darab mosó Zafir bluz 70 kr.

1 darab flanel bluz 2 frt.

Fekete és színes férfi nyakkendők
óriási választékban, feltűnő olcsó árakhoz

Maradékok félárban.

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyegáruház.

Csőd alatti kiárulás.

Piac-utca 61 szám alatt (Steinfeld palota) levő üzlethelyiségben.

Vb. Bilke és Radovanovic képerkedő cég csődtömegéhez tartozó készáruk, u. m.:

Szent-, Táj-
Történelmi
Genre-
Csendélet-
képek,

mélyen alól a beszerzési áron árusítanak el,

Ne mulassza el senki e kedvező alkalmat.

Történelmi és szent képek ami
ezelőtt 12 frt. volt most 3 frt.

Dr. Olovári László

655-x-2.

tömeggondnok

Gyárosok kereskedők,
iparosok részére szük-
séges kiskéltállítását
elvállalja

Hajnal Gyula

Debrecen, Piac-u 9.
A kiskélt nyomó képes-
ségéért jótállás vállal-
tatlik. — Telefon 412.

Roncegno déltiroiban a Valsugana va-
sút mellett. 1 és fél órára
Trientől 435 méter a tenger színe fölött.

Legerősebb arzen vasas forrás,

a legjobb eredménnyel használva és egész évben
tart. házi használatra is. Minden országban sok elő-
kelő orvosi tekintély által ajánlva vérzékenység, női
bajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Mindező
gyógytárban kapható. — Elstrangu gyógyintézei

„Gram Hotel des Bains“ és Parkszálloda

250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel
Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy
parkkal, fürdőóvad April 15-től November 1-ig. Pros-
pektussal és kérdezősködésre szívesen szolgál a

277-5-13

fürdőigazgatóság

Karácsonyi kívánság.

Fiatal, csinos özvegy 70.000 korona
vagyonnal, férjhez menni óhajt szere-
tetreméltó férfihoz. Közvetítők kizárva.
Nem névtelen ajánlatok „Ideál“ „Berlin
7“ alá küldendők. 596 13 5

Könyvkiállítási joggal felruházandó Főügynököt keres

egy az összes biztosítási ágazatokat mű-
velő, jól bevezetett előkelő biztosító
részvénytársaság Debrecenben. Kiván-
tattnak: Kellő összeköttetések, feltét-
len megbízhatóság és óvadék. Írásbeli
ajánlatok „Főügynök“ jelige alatt Eck-
stein Bernát hirdetési irodájába, Buda-
pest, V. Mérleg utca 12 szám alá ké-
retnek. 668-3-1.

Az idei

ujévi vásárra

Bluz- és ruhaselymek,

Francia flanelok,

Delinek,

Barchetek és

Cretonok

nagy árleszállítással

lesznek elárusítva

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Hirdetések felvételnek
e lap kiadóvatalában, Főter 9

Óh jaj!

495-26-10

Megfojt ez az át-
kozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásúak.

EGGER mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszerár

BUDAPEST,

VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakha-
mar meggyógyított.

Debrecenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, Steiner Manó
Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza, Grósz
Nagy Ferencz, Sziltez Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

LINOLEUM

különleges gyári raktár

DEBRECZEN, Piac-utca 49. szám főpostával szemben.

Linoleum szőnyegek

Linoleum futószőnyegek

Linoleum mosdó elők

Viaszvászón asztalterítők

Viaszvászón Gyermek és női kötők

Agybetétek

RAKTÁRAK:

Budapest, Kerepesi ut 22. és
Erzsébet körút 19. Nagyvárad,
Bécs, Triest, Lemberg, Ozer
no vitz. 650-11-3.

Nagy újévi gummi baba vásár.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 8 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Gyors privát kölcsön

100.000 korona áll rendelkezésre melyet igénybe vehetnek; Katonatisztek, állami, megyei és városi hivatalnokok s más hitelképes egyének. Budapesti és Bécsi bank képviselőt amortizációs kölcsönökre. Utólagos díjazás. Meghívásra személyesen jelentkeztem. Fejnyő L. S. Simonfi u. 19.

Népdalok

zongorán, cigányos módon jutányos árért tanít intézőgys. urleány. Cím a kiadóhivatalban.

Eladóbáz

a hatvan utcai 53-dik sor számú házastelek, mely két utcai és két udvari lakást, 40 lóra való istállókat és számos mellék-helyiségeket tartalmaz előnyös feltételek mellett eladó. — Ára újévig 17000 forint, új év után 18000. Értekezni lehet Komlóssy Arthur, tulajdonossal, naponként délután 2 és 3 óra között. Bethlen utca 10 sz. a. 658-x-1.

Mindenféle

nyomatványokhoz és hirdetésekhez szükséges klischéket készít Hajnal Gyula Debrecen Piac u. 9 sz. Telefon szám 412

Könyv szekrényt keresek megvételre. Cím a kiadó hivatalban.

Szón

megrendelhető a Neumann társaságban Piac-u. 60. sz. alatt. (Az iparbank mellett) 658-1-1

Ajánlott

levelekhez szükséges postakönyv felárán kapható a kiadó hivatalban.

Két boglya szóna.

Sarju és anya szóna eladó a Kondorosnál 85-ik szám alatt. 667-1-1.

Csakvs valódi „Vergo“

egészségi papírból készült nicotin mentes cigaretták hüvelyeket használjunk, egyedül főnaktár a Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészkert u. 14. 100 db. „Tiszti“ hüvely 10. „Rákóczy“ 12. „Ambre“ 12. „King“ 8. „Progress“ 10. „Riz Abadi“ 14. „Jogot“ hüvely 12. Anti nicotin fadobozba 18. 250 drb. Anti nicotin fa dobozba 0. töltő 6 krajcár. 622-15-1

Mielőtt újévi

s bármely alkalmi ajándékot vásárolna bárki is el ne mulassza megtekinteni a Harmathy Pál könyvkereskedését Fűvészkert u. 14. hol még soha nem létezett leszállított árak mellett, óriási könyvvásár van. — Karácsonyi, újévi s minden alkalomra, új állapotban lévő ajándék könyvek, zsolnárok, imakönyvek, gyermekmesék, képes és ifjúsági könyvek, emlék, levelezőlap és bélyeg albumok, fényes díszkötésbe soha nem létezett árleszállítással szerezhetők be. Könyvjegyzék ingyen. 624-15-1

Egy használt

de jókarban lévő úri gyermekköcsi jutányos áron megvételre kerestetik. Ajánlatokat kérek e lap kiadóhivatalába.

Eladó ház

Csapó u. 34. Értekezhetni Thaisz Arthur (papír kereskedő) él.) Piac u. 7

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok feldicsérlése által megtévesztett, hanem legyen inkább meggyőződve arról, hogy a már sok év óta az Ön háztartásában is kipróbált

valódi : Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. —

Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük, — pontosan ezen

védjegyeinkre 68

aláírásunkra:

D. X 74. 2 Mz. 06 L.

608-10-3.

Franck Henrik
Kassa.

J.W.B.

Meglepő ajándékok!

Újévi vásár!!

ROSE

DEZSŐ

ÉKSZER ÁRU HÁZA,

Debrecen, Piac-utca 55. szám

Hungária kávéház mellett.

Gyűrű, függő különlegességek!

633-15-6

Csoda szép ékszerek!

Uj! Kégyó kerekék Uj!

Globin

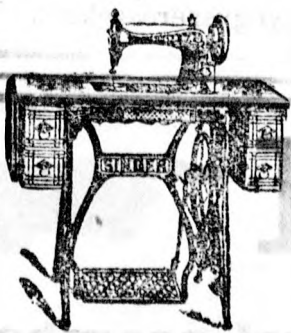
a legjobb és legfinomabb

Czipó tisztítószer

Egyedüli gyáros Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipose és Eger.

SINGER

varrógépek

a leghasznosabb

karácsonyi ajándékok.

Singer Co. Varrógép Részv.-Társaság.
Debrecen Piac-utca 79. sz.

669-2-2

Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete

Csapó utca 1 szám. Piac utca 14. (sarok) Hajdu ház.

1907. január hó 1-ével kezdi meg működését. Minden évtársulat 5 évre alakul.

Egy törzsbetét 50 fill. mely hetenként avagy havonként fizetendő

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve postai befizetési lapok útján teljesíthetik.

Az eddigi tagok száma 610 kik 4360 törzsbetétet jegyeztek, a mi évi 113,360 korona vagyis 566,30 korona befizetésnek felel meg, egy évtársulat tartamára.

Minden törzsbetét (50 fillér, — 25 kr.) után 100 korona kölcsön vehető fel, mely 50 fillérben befoglaltatik a kamat is, tehát külön kamat nem fizetendő.

Betétkönyvek naponta d. e. 9-12-ig délután pedig 3-5-ig válthatók szövetkezetünk helyiségében.

Dr. Szöllős Dezső,

Kozma László.

Thieszen Arthur.

jogtanácsos.

elnök.

ügyv. igazgató.